

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильсүүм
пътхапам
кынчелжээжээсүү кынчлакын

№ 19 (21748)

2019-рэ ильс

ГЪУБДЖ

МЭЗАЕМ и 5

ОСЭ ГЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
къыхэтүүтыгъэхэр ыкли
нэмэгдэх къэбархэр
тисайт ижүүгъотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

ХэхъоныгъэшПухэр еших

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Мурат муниципальнэ гъэпсыкъэ зиэ «Адыгэкъалэ» тыгъусэ щылагъ. Муниципалитетым иадминистрации ипащэу Лышхэсэ Махьмуд игъусэу фэтэрбэу зэхэт унэхэм ящагухэм ашылхэм, къалам игупчэ язэтегъэпсыхъан зэрэзэхашаагъэр зэригъэльэгъуг.

Гупчэр, щагухэр...

Урамэу Лениним ыцлэ зынхырэм тет фэтэрбэу зэхэт унэхэм ашылхэм ящагухэр зэрэзэтэргээпсыхъагъэхэр республикэм ипащэ зэригъэльэгъуг. Гъюгухэр, автомобилхэр зыдагъэуцун алъэкъыщ чылгэхэр щагухэм ашагъэцеклэжыгъех, къелцыкъу джэгупчэхэр ашыгъех, нэмэгдэх зэшүүхыгъэр маклэп. Псөолыш, гэцэктэжын тофшэнхэр зэрэзэхашаагъэхэм, пшэрыльхэр зэшохыгъэх зэрэхуугъэм АР-м и Лышхъэу осэшү афишыгъ. Гушынгээ зыфхъугъэ цыфхэри республикэм ипащэ къыфэрэзагъех, непэ къалам итеплэ зэхъокыныгъэшүүхэр зэрэфхъуухэрэр, щылаклэм нахь зыкыизэриэтиэр къыхагъэшыгъ. Щагухэм язэтегъэпсыхъан ежь цыфхэри чанэу къызэрхэлэжьагъэхэм мэхьянэхшо илэу алтынаг. Гъэхъагъэхэм адаклоу гумэкъыгъохэр, щыкъагъэхэр щылэхуу къагъенэфагь. Анахь шыхъаэу зигугуу къашыгъэр фэтэрбэу зэхэт унэхэм игъэктэгъигэ гэцэктэжынхэр яшылгэгъенхэр ары.

— Фэтэрбэу зэхэт унэхэм ящагухэм язэтегъэпсыхъанкы, нэмэгдэх лэнэхъохэмкы Адыгэкъалэ тапэки ыспылэгъу тыкыфхъууним тыфхъязыр. Ау шьори къышутефэрэр жъугъэцэкъэн, шушишыагъэх къажуугъэкъон фае. Щыкъагъэхэр зэрэшыгъэхэм дэгьюу тышыгъуаз, ахэр дэгээзыжыгъэхнэм тыпиль. Пстэуми тызэгъусэу, тио зэхэлээр тоф зэдатшэмэ, итхъухагъэр зээкъээшүүхыгъэ хуущт, — къынтуагъ Къумпыл Мурат цыфхэм закынтигъазээ.

Непэрэ шапхъэхэм адиштэрэ къэлэ щылаклэр гээпсыгъээним ипрограммэ къыдыхэлтигъаэ гупчэм изэтегъэпсыхъан пэлхуашт сомэ

пэлуль чылгэри зэтирагъэпсыхъагъ. Мыш къыхеубытэх Тейцожь район хыкымыр зычлэт унэр, хыаклэшэу «Псэкъупс» зыфилорэр, нэмэгдэх. 2018-рэ илъэсэм ипэублэм гупчэм апэрэ зэхъокыныгъэшүүхэр щыкъуагъех, шэпхъэшүүхэм адиштэрэ къелцыкъу джэгупчэ мыш щагтэгъыгъ. Үлшээгээ зигугуу къэтшыгъэ программэй къыдыхэлтигъаэ гупчэм изэтегъэпсыхъан пэлхуашт сомэ

миллион 17,6-рэ муниципалитетым къылэхэгъагъ. Аш щылгээ сомэ миллиони 10-рэ федеральнэ гупчэм, миллиони 6-м ехъур — республикэм, миллион 1,7-м ехъур — чылгэ бюджетым къатупчыгъех. Аш ишүүгъэхээ гупчэм плиткэ тыралхъагъ, проектим къыдыхэлтигъаэ лъэсрыкъо гъогухэр ашыгъех, тысыпчэхэр ыкли хэкъыр зэрэтийн, къэзигъээ нэфирэ пкыгъохэр агъеуцу-

гъех, чыиг цыкъуухэр ыкли куашхэр агъэтысхыагъех.

АР-м и Лышхъэу къэлэ гупчэм къызызэрэугоигъэ нахыжъхэм къахэхъагъ, ахэм гушынгээ афэхъугъ, псэупчэм зэхъокыныгъэу фэхъуухэрэм еплыкъиэу фырялэр зэригъэшлагъ.

Тофшэнным иветеранэу Жаклэмыкъо Шэбан къэзэрэугоигъэхэм ацлэхээ къэгүүзээ, псэупчэм изэтегъэпсыхъан, игъэ-

дэхэн зиахышо хэль АР-м и Лышхъэу, муниципалитетым иадминистрации ипащэ зэрэфэрэз къылуагъ. Гупчэм изэтегъэпсыхъан цыфхэр бэшлагъэу зережагъэхэр, зэфхъысыжъэу фэхъуухэрэм инэу зэрагъэрэзагъэхэр, зыщыгъэпсэфынмкэ мыр гупсэф чылгээ зэрэхуугъэр хигъэунэфыкъигъ.

(Икъеух я 2-рэ н. ит).

Хэхъоныгьэшиүхэр ешьих

(Икезух).

— Республикаэм иятъонэрэ къалэ изэтегъэпсыхъан епхыгъэ *лофшэнэр* лъыдгъэкло-тэшт. Гъоѓухэр, псэуальзхэр дгъэцкэжьыщтых, къэу тшы-щтых, щагухэр, инфраструк-турэр зэтедгъэпсыхъащт. Едзыгъо-едзыгъоу псэуплэм игумэкыгъохэр дэдгъэзы-

жынхэм тынаң тедгъэтышт.
Адыгэхъалэ щыпсэухэрэм
непэ зэгурыноныгъэ, рэхъат-
ныгъэ азыфагу иль. Гушыыгъу
тызыфэхъугъэ цыифхэм му-
ниципалитетым зэхъокыны-
гъешоу щыхъухэрэр альэгъу,
усэ фашы. Ары тиофтшэн-
кэ пстэуми анах шхъаэр,
— кыбыгъ Къумпый Мурат.

АнаIЭ зытырагъэтыштхэр рахъухъагъ

Социальнэ-экономикэ һофыгьоу къэуцуухэрэр, псэуплэхэм язэтегъэпсыхъан, хэкъым иугъоин ыкъи идэшын, нэмыхк лъэнкъоу зыдэлэжъэнхэ фаехэр зыщагъэнэфэгъэхэ һофшлэгьу зэхэссыгьоу АР-м иминистрэхэм я Кабинет тыгъусэ илагъэр Адыгэ Республикаем и Лышьхъэу Къумпъыл Мурат зэришагь.

Социальна-экономикэ юофшэгтэй шъхьа лэхэм къатагуущыиээзэ, АР-м и Премьер-министрэу Александр Наролиниым къыхигээштиг блэктыгээ ильясым зэфэхьысныж дэгүүхэр зэрашыгэхэр. 2018-рэ ильясым промышленнэ къыдэгъэкынним индекс проценти 104,1-м нэсыгь. Къыдэгъэкынним зэрэхэхьуагъэм ар ельтыгыгь. 2018-рэ ильясым имээзигбүү капитал шъхьа лэм инвестициеу хальхьагъэр миллиард 13,3-рэ мэхь.

Лъэпкъ проектхэм ягъэцкэн, федеральнэ программэхэм ахэлжээнхэр зэхэсгыгьом зыщите-гүшчлэгъэх лъэнькъохэм ашыг-ших. Къумпыл Мурат къизэрэхигъэшгъэмкэ, федеральнэ гупчэм игъом зээгэйнигъэхэм адыхтхэнхэм анаэ тырагъэ-тын фас.

— Къэралыгъо программэхэм, лъэпкъ проектхэм аль-ныкъокъ федеральнэ бюджетыр зэрифшэшүашэу дъэзфедэн фае, — къылугъ Къумпъыл Мурат. — Ац пае «гъогу картэхэм» икъу фэдизэу та-

Нахъ пыут ашыгъ

Районхэм ашыпсөүхэрэм хекіым идэңзын ыпкілеу льатын-щым зәхъокыныгъэхэр зэрэфхъущтхеми зәхесыгъом щын-тегущыларъэх.

Шыгу къэтэгъэкыжбы, уасэхэмрэ ахэм ягъэнэфэнреклэ AP-м икъэралыгъо Гъэлорышаплэ хэкъым идэшын тэфэшт ахьщэу узышлокы мыхъуштыркъыхихыгъ. Хэбзэгъеуцугъэм

къызэриорэмкэ, ащ иинагъэшъолъыр операторэ «Эко-Центр» зыфиорэм ыгъэзеклоным ифитыныгъе ил.

АР-м и Премьер-министрэй
игуадзэу Сапый Вячеслав зэхэсгүйом кызыэрэшиуагъэмкэй,
хэкым идээшын ыуасэ агъэнэфагъ, къоджэ псэуплэхэм нахь
макэ къазерафашищым еуса-
гэх.

Күмпіл Мурат иунашъокіз хәкім ідәсін пәуұхьащт ахъ щер шылдыр операторым нахы макіе ышығы. Көбіжә пәсүпті- хәм ашатыщтым сомә 30 фәдиз кызығашъекілар — мазәм сомә 70-рә зы нәбгырәм ытынәу ағъенафа. Щылә мазәм и 1-м кызыщыублагъеу ащ kluachілә хұшт.

хүүгч. Къалэхэм, къоджэ ыкын унээл
псэүплэхэм ашыг псэухэрэм, фэ-
тэрыбэу зэхэт унэхэм ачлэсхэм
хэкүлм идэцүүнкээ ахьщэу аты-
щтыр зыфэдизыр шъхъафэу
къафэльтигээнээр къэнэжбы.
Ылпеклэ шъолтыр операторым
ыгьеуцгүй уасэхэр къалэхэмкээ
ыкын къэлэ шъуашэ зиэл псэ-
уплэхэмкээ зытетым тетыштыг.

Ханскэм ыкIы Козэт уасэу ашыгъяуцугъяэхэр 2019-рэ ильгээсүм нэс зыфэдизыгъэм тетэү къэнагнайх. Псэүпээ пэлгчь хэккым идэшьшынкэ ытыштыр «ЭкоЦентрэм» иофициальнэ сайт зыншиг бий болсон тогтолцоогүй.

Цыфхэр мы упчіәмкіә къяуалләхәмә, анаәт атырагъэтынәу, мытәрәз къыхәкъыгъэмә, псын-кіәу дағъәзыжынәу мыш фәгъәзәртә къулыкъухәм Адыгә Республикаем и Лышхъэ унашьо афишыгъ. Хәккыры зәрәдащыщтым, ар зәрагъәзекъоштым

зэхэсгыг ѿм щытегүшгүйгээх.
Шытуу къэтэгъэкыжы, щылэ
мазэм и 1-м къыщыублагай э
хэккын идэшын зэхъокыныгээ-
хэр фэхүүгъэх. Мы фэло-фа-
шыэр коммуналынхэм ахэхьагь,
«ЭкоЦентр» зыфиорэ шьольыр
операторын Адыгейим ар щигээ-
чийгээ.

Зэхсэыгъом къыдыхэлъыта-
гъэу нэмүк! Йоғыгъохэми ате-
гущыагъэх, зэшгохыгъэн фае-
хэмкэ пшъэрэиль гъэнэфагъэхэр
Къумпыыл Мурат афишыагъ.

Г҃ОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай

МЭКЬУМЭШ ХЪЫЗМЭТЫР

ПсыкІэгъэхъоным Адыгейим зыщиушъомбъущт

Адыгейм мэкуумэш хызметым фыхэхыгъэр гектар мин 300-м ехъу. АР-м мэку-мэцымкэ и Министерстве кызыэритырэмкэ, аш щыщэу 303-р ары псыкэгъехъоныр зыщагъэфедэрэр.

Мелиорацием иамалхэр нахьыбэу республикэм щыгъэфед-гъэнхэм, аш ищыкіэгъэ псэуальзехэм яшын, нахьыпэкіэ щыгъагъэхэм язэтегъэуцожын фэгъэхыгъэ игъэклотыгъэ зэх-сыгъо блэкыгъэ тхъамафэм иберэскэшхо Красногвардейскэ районым щыкыуагъ. Аш кэцакло фэхүүгъэр УФ-м мэккү-мэцым-кэ и Министерстве мелиора-циемкэ и Департамент ипащэу Валерий Жуковыр ары.

Мы муниципальнэ образованier нысыкэгэхъоным иистемэ анахь зыщынхэм ашыц. 1974-рэ ильэсүм агъеуцугъэгээ насос станциеу аш итыр мэкъумэц хызметүм ичыгухэм мелиорациер нахыбэу ашыгъэфедэгъэним фытегъэпсыхъэгээ федеральнэ программэу 2014 — 2020-рэ ильэсхэм ательятағъэм кыхиубытэу 2016-рэ ильэсүм зэтырагъэцожыгь. Федеральнэ бюджетым кыхэхыгъэу аш сомэ миллион 14,9-рэ пэхүнчагь. Ятлонэрэ станциеу N 7-ри зағъеуцугъэр 1970-рэ ильэсхэр ары. Аш къышуяблагъэу арзыпарэки агъэцэктэжыгъэп. Непэ лоф ешэ, ау охтэ бла-гъэм ищыклагъэр емышылэмэ, къэуцууным ищынагь щыл. Мы насос станцием мэкъумэц хыз-мэтшапэу «Хъатикъуй» зы-фиорэм илындж хъасэхэм псыр акеяхъо.

Зэхэсигъор рагъэжьэнэм ыпеклэ Валерий Жуковыр стан- циехэм ашылагь, агъэцкэлжын гэр зерагъэфедэрэм, агъэцкэлжын фаем ишыклагъэхэм зашигъэгъозагь. Тхыльхэр къаагъэхъязырхэм, мелиораци- ем изегъэушьомбгүн фытегъэ- псыхъэгъэ программэм кыды- хэллытагъэу 2020-рэ ильэсым ахьщэ зыфатуулшигхэм ахи-

тъэфэнхэу кыгъягульжэх.
Нэужым зэхэсэгтэй кызын-
щэгүүштэй, мелиорацием иа-
малхэр анахь маклэу зыгъэ-
федэхэрэм, аш изегзэгчтэй-

A black and white photograph of Osmankov Aliker Turguchayevich, a man with short hair, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He is seated at a desk, looking slightly to his left. Behind him are two vertical flags: the flag of the Russian Federation on the left and the flag of the Republic of Bashkortostan on the right. To the left of the flags is the coat of arms of the Russian Federation. To the right is the coat of arms of the Republic of Bashkortostan. On the desk in front of him are two bottles of water and two glasses.

бгун фэгъэхыгээ программэм анахь маклэу хэлажьэхэрэм Адыгейр ашыщэу ары кызызриуагъэр. Псыкэгъэхъоным исистемэ ишын е изэтегъэу-цожын чыгулэжым ахьщэу пэуигъэхъагъэм щыщ къэралыгъом кыфызэкгээжэклохынэу программэм къыдыхэлтыгатг. Нэмэгдэх субъектхэр пштэхэмэ, Кыблэ Федеральнэ шьольтырым хахьэхэрээр щысэу къыихыгъэх, программэм зэрэхэлажьэхэрэм-кэ, ахьщээр кызызерафэклохы-рэмкээ республикэр ауж къенэ. Аш фэдэу маклэу тичыгулэжьхэр псыкэгъэхъоным ылж зэ-ритхэм ушхъагьоу фэхүүрэр зэхифыныр пшьэрлыг шхъялэв.

хъафхэм къаҳехыгъэу юфтхъа-
бзэхэм апэүхъэгъе сомэ мил-
лион 15 фэдизым щыщэу
миллион 13-р федеральнэ,
миллионрэ мин 400-м ехъурэр
республикэ ахъщэх. Мэкъумеш
хъызметэм хэхъоныгъэхэр егъэ-
шыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ
федеральнэ программэм къы-
дыхэлтыатгъэу 2019-рэ ильсэү
къихъагъэм гектар 351-мэ псы-
кігъэхъоным исистемэ ашагъэ-
псын гухэль я!, сомэ миллион
20 аш пэүхъацт.

— Арэу щытми, ари макіэ, — кыбылая АР-м мэкью-мэшым-кіе иминистрэ. — Чыгылэжыным фэгъезагъэу хызымэтшэпэ 1000 фэдизмэ республикэм йоффашшіе, мелиорацием иамалхэр зыгъефедэхэрэр 20-р ары ныїеп. Блэкыыгъэ 2018-рэ ильясым огъум гектар мини 8-м ехүү

щэу зэхэсэгъю хэлажьэхэрэм
закынфигъазээ, чыгулэжхэмийн
мэкье-мэцчим инэмыхи льэнэ
кьюхэм аптыльхэмий къэралыгъо
Іэпүїгъо агъотын альэкшишт-
хэм икъоу ашамыгъэгъуазхэу
тхыльхэм ягъэхъазырынкіэ
ялтыгъэктолтэнкіэ икъоу аде-
мыгъэхэу зэрилтыгъэрэд къари-
lyагъ, ялофшіэн агъельэшынэу
къафигъэптыгъ.

Квадратныгъа.
Мэкүмэц хъызметшаплэу
«Хъатикуем» иipyнджлэжкын-
плэхэр 2015 — 2016-рэ ильс-
хэм зэтырагъеуцожыгъэх
Гектар 850-рэ ахэр мэхъу.
Къэралыгъо IепыIэгъо сомэ
миллион 28-рэ ащ пэухъягъ-
ежь хъызметшаплэм сомэ мил-
лион 77-рэ хильхъагъ. Пынджым
зы гектарым центнер 77-рэ
фэдиз къирехъижы, ильсийн
тонн мин 14-м ехъу шаугъо.

ыгъэкіодыгъ, ыпэрэ ильесым егъепшагъэмэ, проценти 10-кіз нахъ макіе хуугъе ләжыгъеү кырахыхъыгъэр. Ахэр кыздэ- плъыттэхэмэ, псыкігъэхъоныр нахыбыу гъефедегъенир шлок зимиыл 10фөу зэрэштыр нафэ къэхъу. Ильесэу къихъагъэм программмэ тыхуузонеу игъс тифэкъыштэп, ау 2020-рэ ильесым къэралыгъо 10пыйгъо щыл пстэуми тахэфэнным ыуж титын фое.

Муниципальнэ образование-
хэм ямэкъумэць отделхэм япа-

ижыгыгъ. Хъызмэтшаплэм ипащэу. Төүцожь Рэштыдэ федеральны программам эхэлжээнийн тофэү пыльым чыгуулэжьэу зэхэсигъом къеклонлагчэхэр къеклэу щигъэгъозагъэх, федэ зэрхэльтыр къышыхъатжыгъ. Ильээ сипшл пчагъэклэ узэклэлбэжь- мэ Төүцожь районым щагъэпсыгъагъэу, тоф зымышлэжжырэе системэри зэтырагъэуцожынэу къыклэлтэйгъ.

— Псыкіләгъэхъон системәр зэтегъэуцожыбышнымкى, ишкә клагъәми псәуальәхәр күй шын

тъэнхэмкіи республикәм Ізпүлэгтүу сыйкыфэхүнәу сыйхазыр, — кыбыч Валерий Жуковым аш джэуап кырытыхызызэ. — Ау ахэр зэрэмыхаулыштхэр, игъом ыкїи икъоу гъэфедагъэ зэрхүүщтхэр къэшүүшыхъатын фае. Мылькур зыпэүхъэрэм федэ къытыжыын фае.

Псыкэгъэхъоны исистемэу Кошхъэблэ районым щызэтырагъэуцожыгъэр мы уахътэм зыпарэми зэримыгъэфедэрэр мыш дэжым щысэу къышыхыгъ. Район администрацием мэкью-мэшымкіэ иотдел ипащэ къызэриуагъэмкіэ, пынджлэжкыным ыуж ихьэмэ зышлонгтво чыгуулэж зерямыэр ары аш льапсэ фэхъурэр. Псэуальэу зэтырагъэуцожыгъэр хъаулье мыхъуным нахь чанэу ыуж итынхэу аш фагъэпытагь.

Зәкіл мәккүмәш отдельхәм іоф зәрашшәт «Погон картәхәр», шъхъадж илофхәм язытет, иамалхәр къащыдалтытәхәзә афызәхагъезуцоштхәу ары Владимир Свеженец къызәриуагъәр. Адыгейим имеккүмәш хъызмет хәхъоныгъәхәр нахыбәу егъешыгъәнхәм пае нәмымык! eklonlak! фырыйән фаеу аш ельти. Гушыләм пае, хәтэрыклихәр нахыбәу къагъәкъинхәм къылфқонхәу. Псыкіләгъэхъоныр зэтырагъезуцомә, ар нахь іашшәх зэрхъұштым къыкіегъетхъы.

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Лъыр къеукъэбзы, пщэрыш ѿ хъухэрэмий къашхъэпэшт

Аш фэдэ шуаѓъэхэр зыхэлъэу народнэ медицинэм зигугуу
къышырэр тишъолъыр щагъэбэгъорэ хъэр ары.

Медицина шэныгъэм къызиз-
риушыхъатирэмкэ, хъэм фашау
илемкэ зэнхъими, коими, хъам-
цымы апа рагъэуу. Аш илэ-
жыгъаца бэ крахмалэу ыкы
белокэу хэлтыр.

Хъэм хэшыкъыгэе крупэхэр
зэтэфыгъэхэр тэгъэфедэх –
перловэ крупар ыкы «ячневая»
зыфаорэр. Апэрэр хъацэу
шъумапэ зытемылтыр, укъэб-
зыгъэр ары, ятлонэрэр гъэтэ-
къуагъэр ары. Тури диетэ
зэфшэхъафхэм аххэхь.

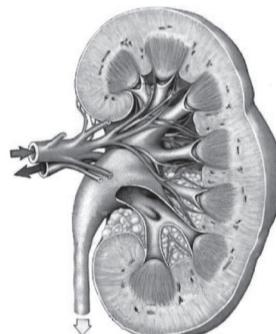
Хъэ гъэжъуагъэр (перловэ
крупар) бъэфедэнкэ дэгүү
шур мэузымэ, сабыр бидзы-
щэ еогъашъомэ. Аш лъыр
еукъэбзы, пскэнир егъэмакэ,
нахь шъабэ ешы, пкышъолыр
зэрэпсаоу егъэпти. Народнэ
медицинэм къызэриорэмкэ,
адэбзым хэхъонир аш зэты-
релажэ (икъежъэгъум). Мыр
агъэфедэнкэ дэгүү пщэры е
пщэрышэ хъухэрэм.

ШУФЭСАКЬ! Зыщышу-
мыгъэгъупш хъэ гъэжъуагъэмкэ
узеэзэжы хъумэ, къенкъепир
пшыхъэрэм ахбъахъэ зэрэ-
мыхъуштыр. Джаш фэд, хъэр
зыхээжъукигъэ псым къы-
бъэгъухэ хъущтэп шъоумрэ
укусымрэ.

Іэзкэ пкілэ- тыныр илхэр

Жъэжъуехэр мэузхэмэ

Хъэ гъэкысэгъэ хъаджыгъэ
(«кытэ» зыфаорэр) джэмьыш-

хъшхъитум псыжъо литре
къепкъеныш, такъикъ 20-рэ
щыбгъэтыт. Ар зызэтебгъэчы-
жырырэм ыуж щаим е псым
ычыпкэлэ уешъозэ пшыщт.

Диатезым ыгъэ- гумэкъихэрэм

Цыфым ышхырэ гъомыла-
хъихъитум псыжъо литре
къепкъеныш, ашкъи 10-рэ
щыбгъэтыт. Ар зызэтебгъэчы-
жырырэм ыуж щаим е псым
ычыпкэлэ уешъозэ пшыщт.

хъэу (анахъэу къелэцьыкхэм),
ыгъэгумэкъеу бэрэ тырехылэ.
Ашкъи хъэр іэзээйоу elo народнэ
медицинэм. Аш пае хъэ
грамм 500-рэ чыгэе къышо
грамм 30-рэ зэхэпльханхэш,
дэгъоу пхаджыщт. Ар псы
литри 10-м хэлтэкъоныш, мэ-
шю макэм сыхъатныкъорэ
къышыбгъэжъошт, сыхъатре
щыбгъэтыт. Къышор лъэшэу
мэхъупцымэ, а псымкэ зыб-
гъэпскыщт.

Лъы макілэ пкілэ- тыныр (малокро- виер)

Хъэ гъэкысэгъэ хъаджыгъэ
джэмьышхъихъем псы стечан
къепкъеныш, чыпэлэ фабе горэм
сыхъатре щыбгъэтыт. Нэүжым
ар таакъикъ 10-м къэбгъэ-
жъошт. Зэтебгъэчъижыныш,
ушхэним ыпэктэ стечаныкъо
зырызэу мафэм щэгъогого
уешъошт.

Щын къытеклагъэмэ

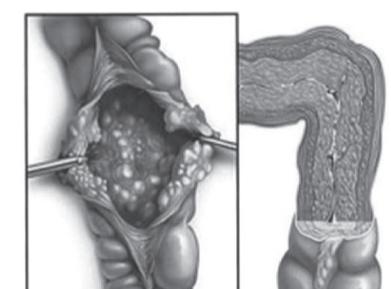
Аш фэдэу къышом къы-
теклагъэм уе!еням, къибгъэкы-
нум уфэсакъын фае инфекцие
хэмхъаным фэши. Народнэ
медицинэм къызэриорэмкэ,
хъэ цыпэ чан цыкыр дэгъоу
бъэлгүүлиныш, ашкъи щыныр
тебгъэсткыщт.

Лъым шъоуущыгъубэ хэлъымэ

Хъэ гъэкысэгъэ (кытэ) гъэ-
ушьэбигъэ джэмьышхъихъитум
псы литре къепкъеныш, сыхъа-
тиллэрие щыбгъэтыт. Аш
стечаныкъо зырызэу мафэм
4 – 6 уешъошт тлэклу дэдэ шъоу
дэпшхызэ.

Клэтишихо ета- гъэр (колитыр)

Мы лэжыгъэм играмм 50-м
псыжъо къепкъеныш, сыхъа-
тиллэрие щыбгъэтыт. Нэүжым
такъикъ 15-рэ къэбгъэжъоныш,
етлан сыхъатныкъорэ щыбгъэ-
тыт. Узыжыныш, мафэм 3 –
4 уешъошт стечаным изым
зыышанэ фэдизым.

Нарэхэр

— Доктор, мыузыре
цэм сид пае ушонаагь,
арэп үлчынэ щытыр!

— Умыгумэл, узы-
рэми синэсыйт, иоф
къесшэшт аши.

— Оша, лъэшэу
сыкъэгъожы стомато-
логэу сэзэрэмыджа-
гъэмкэ.

А зыр ары бзыль-

фыгъэм ыжэ зэтырыригъэльхан зыльэкырэр.

***

— Доктор, сцэ чэш къэс мэузы, сиғэччыерэп. Сыда
сшэштэйр?

— Унагъом федэ кыфэпхыщт, чэшчирэ 10ф зыщипшэн
10фшлапэ улхьашт.

***

Санитархэм ахы сымаджэу носилкхэм ательир.

— Зэ, шъукъеуу, таблеткэ горэ къысэшьутымэ хъунки
пшэнэн...

— Умыгущы!

— Укол горэ къысфэшьорэш!

— Умыгущы къыуалуягъеба!

— Адэ капельнице къысхэшьорэгъеуца?

— Умыгущы! Врачим «Моргым шуущэ» ыуагъэшь, ут-
шэшт.

***

Сымаджэм ынэ къызызэтыхыкэ халат фыжыр зыщи-

гыр ельэгъушь, маклэу къело:

— Доктор, сыллагъэп ныла?

— Сыдокторэр сэ, сы Архангел Гавриил.

Шэныгъэлэжхэм къызэрэ-
хагъэшырэмкэ, ныбжым ельги-
тыгъэу уз зэфшэхъафхэр
цыфым къеузын ишынагъо
нахь хэхъо. Ахэм янахъаэр
ағъэгумэкы атеросклерозым,
львиджкыа, гум, шъоуущыгу
узым, нэмийхэм. Ау медицинэ
шэныгъэм къуушыхъатыгъ
гъомылапхъэу бъэфедэн фа-
хэр тэрэзэу къыхэхыгъэхэ
хъумэ, жыгъзор нахь къызэ-
тебгъэуцон, нахь жъажъэу ар
къызэхэпшэнэу хъун зэрилэ-
кыштыр.

Бэшлагъэу ағъэунэфыгъ егъэ-
тияягъэу щымытэу ушхэу, 1-
шумрэ тхүр бэу зыхэл гъо-
мылапхъэхэмрэ нахь маклэу

бъэфедэхэхэхэр эхумэ зэрэнхъы-
шур. Ау уижъышхъэр арэп
арэущтэу узышхэн фаер, «ныбжъ
гурит» зыфаорэм щебгъэжъэ-
нэу щыт. Шууланэ нахьыбэрэ
тежкугъетых щэ шлолугъэм хашыкъыре
гъомылапхъэхэр, клетчаткэр бэу зыхэл
кру-
пхэр.

Псыхъо ыкы хы пцэжъуехэр,
хэтэркъхэр, пхъешхъэ-мыш-
хъэхэр бэкэх нахь пыутых ыкы
нахь федэх лы пщэрим е
нэкултым анахь.

Уахтэ шъуйлэмэ, амал шъу-
фхъумэ мэзим шъукъу, къы-
шышхъукъу, жыс къабзэ къа-
шьущэ. Аш фэдэу физическэу

«Жъыгъор узэп, ар цыфым
ишишыгъэ изы лахъ» alo. Ар
ифэшьуашэм тетэу жъугъэ-
шэним, бэгъашэ шъухуным
фэши гъомылапхъэу жъугъэ-
федэрэм мэхъанэшко зериэр
медицинэ шэныгъэм къе-
уушыхъаты.

Псауныгъэ Тхъэм къышьует!

**Нэклюбгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЖАКИЭМЫКЬО Аминэт.**

ЩыІекІэ-псэукІэр ыкІи цыфыр

«Уитехъон еплъи плъакъо ушху»

Мы гущыІэжыр адыгэхэм ябъэшІэжынэу щитэп, ащ кыкырэр — уилэм, уиамал яллытыгъеу пшхыщи, пшыгыщи, нэмькі фэло-фаши, ухэтми гумекІ-гукае хэммыльэу зэшопхэу ыкІи щыІеныхъэм уимыгъэшнычъеу, ащ идехэгэ-дэгъугъе уасэ фэпшіэу упсэуныр ары.

Ау тэ нахыбэрэм къехъущти къешэшти тапымыльэу е та-пекІэ тымыльэу, кызэрхъу имэшшү тэпсэу; тэкло, течъэ. Джары тынчэу ушыэнэу уфа-ем, зекІэ къибдэн, уапекІэ упплэн, хекІипІе гъенефагъехъу юфыгъохэмкі щыІехэр пшлэнхъ ыкІи бгъафедэнхъ зыкыфаер. ГурышэкІэ ыпекІэ пльеныр, хы-сан ышыныр шенэу зыфэхъу-гъэр ахъщашхо, мылькушхо лекІемыльыми, лекІе-лапкіе, къебзэ-зекІупкагъеу иунагъоки ышхъекі, зилем нахь мидеу мэпсэу. Шыпкіе, ащ фэдиз шуагъэр зыхэлтыр бэдэдэп, ау ахэм «экономиес» хэшыкІ дэгъу фырял, мафэ къес зекІэ ыпхыхъе-итэкоу, непэ ашфэу, неущ ратекъуяжье ашыреп, сидымки лебкі-шыкі, гэпсы-кі-хабзи ахэль.

Уегупшысэ, адыгэхэр егъашэм зэрэпсэуяжъехэр алэшхытти: унэр ашынтыгъ, аиштыгъ, зэуахыжыщтыгъ; унагъом исхэм гукаэбазгъеу зэфырял, остыгъе папкіе, зекІэ зэпигъе-нэфыжыщтыгъ. Нэж-лужхэр луш губзыгъагъех, зэшхъэгъу-сэхэр зэфесакыжыщтыгъех, унагъо пшагъэмэ, ащ фэбагъе сидигъуи зерильыщтым унаэ тетынир, уисабайхэр пшхъэ дэбгэсэнхэр, гущыл лые е дыс макъе уишагу дэмийукаинир алераг. ЩыІекІэ-псэукІэ зэрэштым бынир зекІэ алэ зекІэ-дэзагъеу пылтыгъ: хульфыгъэр — пкэоу, бзыльфыгъэр — он-джекъ машлом иухумаклоу.

Ioф хыльхэхэм — хульфыгъехэр, дэн-бзэн, пщерыхан, зэуухын-гъэдэхэнхэм, къебзен-гъэм, нэхъоим бзыльфыгъэр афэгъэзэгъагъех.

Непэр щылакіэм хэти тызэрэ-шыпсэурэр къэтшфырэр ары: сирнчычпэу машор зэрекІ-дэгъенштым къышегъэжъагъеу тхакальхэхэм анэсажъеу, тщы-

гъущти тшхыщи зекІэ къэтшэ-фы; къедгъехъэр сомэри зыда-кори тымышэу тэкІекі. Etланэ мафэ къес иттэкъурэр — шхафэу, пыдзафэу, джанэу, лъэпэду, шыкы къутагъеу, пластик ыкІи ачу бэшэрбхэу, стечанхэу, тхыльыпІе лальмэкхэу, пхъе пкыгъохэу, нэмькіхэу бэдэд.

Ахэр зекІэ зызехэлпльетжъ-хекІэ, къедгъахъэрэр хекІым зэрекурэр къэтшэшжы.

Шыпкіе, цыфым имылажжэ-кіе ритекъун фаеу хуурэри ахэм ахэт: бжынэу щымыльэу зэхэ-шъухыгъэр е картофэу мэфэ заулекІэ зышо зэблэзыхъу, уцышуабзэу хуугъэр, щэу мэ-фитто щымытэу шлолугъэр, хла-лыгъоу бгъутэрэр.

Джаш фэд щыгын е унэгъо хал-щылхэмкі къеплон пльекъыщти: лампочкэри пылпльагъ плюз естыкы, зыщылтэгъу уимыфагъеу пъекъоплыхъэ лъялпэр къызэкіэзы, мини 3 – 4-р хваулые шыпкіе мэхъу. Къашырэм идэгъугъэ зэрэлты-мопльэхъэрэм а зекІэ ищис. Арышь, тышыгъэ-туулэгъеу тыйзэрэлтэшь, хэта мыхъуре

пстэум игумекі зэпхылпэнэу джы бгъотыщти?! Зихъоир бай дэдэшь, кыихъэшжыгъэрэп, зимишэхэр зекІелуплагъехэу, есэ-жыгъехэу сидми щылэх.

ПхекІ зэпйтэу, зекІемкі осапкіе птымэ, некІ шыпкъеуи укъэншт. Цыф къызэркылабэм ар ягумекІ. Унэ зэтетыбэм, зычылагъо хуунэу ашыпсэухэрэм «ашхъэ темыль якъонтхъ» зифалорэм фэд. Мыжъо унэ зэтет лъэгэшхом «нэбгъо цы-клоу» ежъ-ежырэу щашфыгъэм пае коммуналнэ-хызмэт фэло-фашІэхэм ауасэу, унэшхом «иыгъыпкіе» дафыягъехэм цыф къызэркылор сымэдже шыпкіе яхъулагъ. Химие нэмькі зыхэмьт гомылапхъэхэм узышхуо къахэкырэм гъуни-нэ-зи илэп, ау сымаджэр ышхъээ пылтыжын ыльтэкырэп имыкүм къыхэкі, лэзэгъу уц лъа-пхэхэр хэгъэкі, нахь пыутхэри ашфыжынхэ амал ялэп. Нахыжхэр тапекІэ фэдэу къакі-хуухъэрэм адэлэнхи альэкі-жыгъэрэп, тапекІэ фэдэу чылэми хатэхэр ашалэжжыхъэрэп, былыми, чэт-тхъачети щагу

пэпчь адэтыжъэп, псаунгъэ щымылэхэм хэта ахэм апилты-щти?! Щэф-щэхъхэм къахэхъо, уасэр лэжялпкэм нахьыб. Угъэ-сэгъе-еджагъекі пкіэнчч, мээз лэжялпкіе уилэм зы мэл дэгъуи къыхырэп.

Ауми, ушылэ пшоигъомэ, хекІыплэмэ уальхъун фае: «режим экономии» (хисапшын) анахь ищыкагъ тищылакіе, псеу ичтырэм, светэу бгъаблэрэм, газэу бгъэсттирэм, лэу пшхырэм, лэшлум, шлолум ябагъэ пшлэн ыкІи мафэм, мазэм, ильзэсм атэлтийтэн фае; джаш фэд унэгъо псуудальхэмкі, щыгъынмкі. Ау тэ джыри кітэуугъоенны ти tegээпсихъагъэп, тесагъэшь, члэтэтэкъу: хекІеу къытпкырэр тищагухэм адэт бакхэм арыфэжырэп: диваныжхэр, телевизорхэр джы ахэм аутэлтагъох. Тытхамыкімэ, сидэуштэу ахэр иддзыж-хэра, тахэупхуухани тымылоу?!

Гукодыгъор хъалыгъур, лэгуга-ом фэдэу, гъугъеу, ныкью, бзыгъеу, шломыкі кычлэхыплэм члэл шломыкіеу тыйдэки зэрэшты-

ратэхъэрэр, туюхээз зэрэры-клохэрэр ары. Джы хекІыплэу хекІ фэло-фашэмкі къаупушы-сыгъэр мыш фэд: дэцылкіэр ащ фэдиз шлой зэхэлъимкі цыф тельтийтэу къалтытэшт ыкІи къа-їэтышт. Etланэ шлойгъоиплэм ахэр зекІэ щызэхадзыжыншь, зэфшхъафэу агъэтайтыштых.

Мышкіе цыф къызэркылхэм гумекІым идэгъэзжынкіэ еплъыкіэхэр ялех: сид пае, та-пекІэ зэрэштигъэу, хабзэм тхылыплэр, апчыр, пластикэр, гъучыжхыр ымыштэжхэрэ? Сыда щэлэ тучанхэм пластик хъаку-шыкүхэр е бэшэрб-банк зыфэпштхэр заклаламыхъж-хэрэ, осэшо ямылэштими? Ау сатыум федеу хэлпэр зышхээрэ цыфхэр чылхэм ямашинхэмкі къащекіокх; нэж-лужхэр агъапцх; гуучи плэкорыр, зэ-рыгыкіэхэрэ машинкэжхыр, нэмькіеу бэ къэпчын пльекъыщти, сомэ 200 – 500-кіэ алахы, ар хуна? Мы зекІеми зыгорэ япэсигъэнным игъу.

МАМЫРЫКЬО
Нуриет.

Хыкум приставхэм къаты Псэуалъэр Іуахыжыгъ

Къэлэ гупчэ паркым дэт гъэмэфэ шхэплэ цы-клюм (кафем) иуахыжын зэхэшагъэ зэрэхъу-гъэм лъялпльагъэх хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и Гъэорышлаплэу Адыгэ Республиком щылэм и Мьеекъопэ отдел иофишлэхэр. Ащ пэ-лухъэгъэ мылькур псэуалъэр зиунаем къылахыгъ.

Мьеекъопэ къэлэ администрацию Адыгэим и Арбитражнэ хыкум дэо тхылхъе зызэрэфигъэзагъэм

диштэу сатуушыплэ псэуальэр зэхэхыжыгъэн фаеу унашьо ышыгъ. Мьеекъопэ къэлэ отделым ихыкум пристав-гъэцэлаклор чылфэ зытлыр предпринимателм lykагъ, хыкумым унашьо ышыгъи диштэу Ioф къызэрэзэуахыгъэр гуригъэуагъ. Ау хыкум приставым къыриуагъэр ащ игъом ыгъэцэлкагъэ.

Административнэ пшьэдэкъижьрагъэхъын зэрэлтэшти, унашьо зэримыгъэцэлакагъэм къыхэкіыкі хыкум приставхэм Ioфэу къызэрэуахыгъэмкі сомэ минитф афызэклигъэцэлжын зэрэфаэр унэе предпринимателм ralyagъ. Ащ ыуж ары нылэп хыкумым иунашьо ыгъэцэлкэнэу зыригъэжъагъэр. Джыре уахътэм ехууллэу шхэплэ цылкүр lyuahыжыгъ, ашкіе Ioфыр зэхэфигъэ хуугъе.

Унашьор зэрагъэ- цакІэрэм лъэплъэх

Хэбзэгъэуцугъэр зыукууагъэхэм ашыцхэм пшьэдэкъижь ягъэхыгъэнимкі хыкумхэм унашьо ашыхэрэм ашыцхэм шлокі зимиш юфшлэнхэр ахэм агъэцэлкэнхэр. Мыр зэшохыгъэ зэрэхъу-гъэм лъэплъэх хыкум приставхэм.

Мыш фэд пшьэдэкъижь зэрагъэхъыхэрэм ыпкіэ хэммыльэу псэуплэхэм яурамхэр агъэкъабзэх, хекІыр аугъои, нэмькі юфшлэнхэр агъэцакх. Гущылэм пае,

шлокі зимиш юфшлэнхэр зыгъэцкіэрэ нэбгырэ 35-мэхъуумым иунашьо зэрэгэцаклэрэм Мьеекъопэ къэлэ отделым ихыкум приставхэр лъыпльагъэх.

Шъугу къэдгъэкъижын, мыш епхыгъэ унашьор зымийгъэцаклэрэм сомэ мин 300-м нэс тазыр аты-ралхъан альэкъишт, арышь, Ioфыр ащ нэшьумыгъэс. 2018-рэ ильэсм хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и Гъэорышлаплэу Адыгэим щылэм мыш фэд Ioф 1677-рэ лекІелыгъ, ахэм ашыщэу 940-рэ зэхагыгъ.

Консультациехэр афызэхещэ

Фэтэрхэр, чыгу Iаххэр, амыгъекоцыре нэмүк мылькухэр къащэфыхэ ё ашхээ зыхькул амыгъепцэнхэм пае Адыгэ Республиком и Кадастэр палатэ республикэм исхэм тхиль гъэнэфагъэхэм ягъехъазырынкэ Iэпилэгэ зерафэхъуутыр арело.

Кадастэр палатэм амыгъекоцыре мылькум ишэн, ишэфын, бэджэндэу ар тыгъянэм япхыгъэ тхиль зэфэшхъафхэм язэхэгъэуцонкэ консультациехэр афызэхещэ. Iэпэлэснэйгъэшко зыхэль специалистхэм хэбзэгъэуцугъэм диштэу цыфхэм яупчэхэм игъекто гъэгэу джэуап къаратыжы.

Кадастэр палатэм иофисхэу республикэм итхэм ашыцым зызыфэжкугъазэкэ, амыгъекоцыре мылькум ишэн-щэфын епхыгъэ Iофигохэмкэ шъуишикэгэ консультациер къыщышуутыщ.

Адыгэ Республиком и Кадастэр палатэ консультациехэр зэрэхшицэр шыкэл эхылгэгэ къэбархэр нахь игъекотыгъэу къызлэкэжкугъэхан шуульэкыщ мыш фэдэ телефонхэмкэ:

8 (8772) 59-30-46(2235) къ. Мыекъуапэ, Юннатхэм яур., 9 Д

8 (8772) 59-30-46(4042) Мыекъопэ район, п. Тульскэр, ур. Школьнэр, 24

8 (8772) 59-30-46(4082) къ. Мыекъуапэ, Жуковском иур., 54

8 (8772) 59-30-46(4011) Джэджэ район, ст. Джаджэ, ур. Почтовэр, 38

8 (8772) 59-30-46(4074) Шэуджэн район, къ. Хьакурынхъабл, Шэуджэн иур., 14

8 (8772) 59-30-46(4022) Коцхэблэ район, къ. Коцхъабл, Лъэпкъхэм язэкъошныгъэ иур., 57

8 (8772) 59-30-46(4062) Тэхъутэмьыкье район, къ. Тэхъутэмьыкье, Шъэумэн иур., 71

8 (8772) 59-30-46(4052) Тэхъутэмьыкье район, къ. Тэхъутэмьыкье, Шъэумэн иур., 17/1

Адыгэ Республиком Iофишэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашь

*«Социальнэ фэло-фашизэм ягъэцэктээн фэгъэзэгэ учреждением иофишил анахь дэгъу» зыфиорэ цээр афэгъэшьошгъээнимкэ урысые зэнэкъокуум изэхэшэн ехылгагь» зыфиору 2011-рэ ильэсэм гъэтапэм и 22-м аштагъэм тэгээлэхъягъэу **унашьо сэшь**:*

1. «Социальнэ фэло-фашизэм ягъэцэктээн фэгъэзэгэ учреждением иофишил анахь дэгъу» зыфиорэ цээр афэгъэшьошгъээнимкэ республике зэнэкъокуур 2019-рэ ильэсэм зэхэшгэгъэнэ.

2. Мы къыкэлтыклохэрэр ухэсигъэнхэу:

1) «Социальнэ фэло-фашизэм ягъэцэктээн фэгъэзэгэ учреждением иофишил анахь дэгъу» зыфиорэ цээр афэгъэшьошгъээнимкэ республике зэнэкъокуум иноминациехэр гуадзэу N 1-м диштэу;

2) Адыгэ Республиком Iофишэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ икомиссие хэтыгтхэр гуадзэу N 2-м диштэу;

3) Адыгэ Республиком Iофишэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ икомиссие фэгъэзэгэ. Положениер гуадзэу N 3-м диштэу.

3. Адыгэ Республиком социальнэ фэло-фашизэм ягъэцэктээнкэ икъэралыгъо учреждениихеу Адыгэ Республиком Iофишэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ къыфэорышэхэрэм япащэхэм зэнэкъокуум хэлэжээнхэу игъо афэльгэзэгъэнэ.

4. Клэлэцыклохэм, бэзлыгыгъэхэм ыкки унагъом ялофхэмкэ отдельн ипащэрэ, социальнэ фэло-фашизэм япхыгъэ учреждениихеу ялофхэм афэгъэзэгэ отдельн ипащэрэ мы къыкэлтыклохэрэр агъэцэктээнхэу:

1) Адыгэ Республиком Iофишэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ икомиссие ишкэгээ документхэр 2019-рэ ильэсэм мэлтильфэгъум и 20-м нэс Iэклагъэханхэу;

2) мы ильэсэм бэдзэогъум и 1-м нэс зэнэкъокуум зыцэ къетуягъэм хэлэжэштхэм яматериалхэр комиссиием рахылгэнхэу.

5. Къэбар-правовой отделым:

1) мы унашьо Адыгэ Республиком Iофишэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ исайт, джащ фэдэу Адыгэ Республиком икъэралыгъо хабээ игъэцэктээнкэ къулыкъухэм яофициальнэ интернет-сайт аригъэхъанэу;

2) мы унашьо гъэзэтхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэ къес къыдэкыре тедэгъюу «Адыгэ Республиком ихбэгъэуцугъэ зээгъэлгэхъэр» зыфиорхэрэм къыхаутынам пае алэклигъэхъанэу.

6. Зыкэлхэхэрэ мафэм къыщышулагъэу мы унашьом къуачэ илэ мэхъу.

7. Унашьом игъэцэктээн зэрэкторэм сыйлыпплээнэу сшхъэктээн зыфэсэгъазэ.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ, щылэ мазэм и 25-рэ, 2019-рэ ильэс N 18

Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ иунашь

Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэм якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N 722-рэ зытэтуу «Комиссием хэтыштхэр ухэсигъэнхэм, Адыгэ Республиком икъэралыгъо граждан къулыкъу ЙенатIэхэу нэктэхэхэм агуагъэхъацтхэмкэ, къэралыгъо якадрэ резерв хагъэхъацтхэмкэ зэнэкъокуу Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ зэрэшьзэхашэрэ Шыккэ Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсэм Йоныгъом и 10-м ышигъэ унашьоу N

ТизэIукIэгъухэр

Ныбджэгъухэр афэгушПох

Дунаим дзюдомкэ и Ассоциацие 2018-рэ ильэсүм дзюдомкэ бэнэкто ыкИ тренер анахь дэгъухэр кыхихыгъэх.

Юфтхабээ «Дзюдом игений» зыфилорэм зэфэхысыжхээр щашыгъэх. Tlyapsэ испорт еджа-пэу N 1-м итренеру Нэгъуцу Джамболэт, бэнаклохэу Михаил Игольниковыр (хульфыгъэхэм), Нэгъуцу Данэ (вшашъэхэм) къахагъэшчигъэх. Данэ Нэгъуцу Джамболэт ылхъу.

Тренер ыкИ бэнэкто анахь дэгъухэм якыхэхын хэлэжьа-гъэх. Тренер ыкИ бэнэкто анахь дэгъухэм якыхэхын хэлэжьа-гъэх. Белоруссием, Болгарием,

Израиль, Канадэ, Латвием, Хорватием, США-м, Урысыем спортымкэ ялофышIехэр.

Нэгъуцу Джамболэт Адыгэ къэралыгъо университэтир къуухыгъ, Мьеекуапэ бэнэпIэ еджа-пIэм илэпэсэнэгъэ щихигъэхъуагъ. ЩитхуцIэ къизэрфаусыгъэм фэшл иныбджэгъухэу Нэпсэу Бисльян, Тыкъо Аслъан, Бастэ Сэлым фэгушуагъэх, игъехъагъэхэм ахигъэхонэу фэльэуагъэх.

Сурэйтм итхэр: Нэпсэу Бисльян, Тыкъо Аслъан, Нэгъуцу Джамболэт, Бастэ Сэлым.

Дзюдо. Къыблэм изэIукIэгъухэр

Ялэпэсэнэгъэ хагъахъо

Урысыем и Къыблэ шъолыыр дзюдомкэ изэнэкьюку мэзаем и 1 — 3-м Мьеекуапэ щыкIуагъ. Хагъэунэфыкырэ чыпIэхэр къидэзыхыгъэхэр хэгъэгум икIеух зэнэкьюкоу Екатеринбург гъэтхапэм щыкIоштым хэлэжьэштых.

Бгъуашэ Айдэмыр, Дэгужьые Мурат, Джон Липаридзе, Бэрзэдж Светланэ зэнэкьюкум еллых.

Адыгэ къэралыгъо университэтим физкультурэмрэ дзюдомрэкэ и Институт ильэс 23-м нэс зыныбжь клахэхэр, пшьашъэхэр щыбэнагъэх.

Тиреспубликэ щыш пшьашъэхэм Ульяна Ткаченкэр илэпэсэнэгъэхээр къахэшчигъ. Килограмм 48-м нэс къэзыщчыхэрэм якуп апэрэ чыпIэр къищихыгъ. Физкультурэмрэ дзюдомрэкэ Институтын У. Ткаченкэр щеджэ, иапэрэ тренерыр Адзынэ Алый. ЕджапIэм ипащэу Бгъуашэ Айдэмыр къитиуагъ Ульяна спортым ишыпкъеу зэрэпилтээр.

Къэлбэй Рузани кг 48-рэ къэзыщчыхэрэм янэкьюкугъ, джэрзыр къифагъэшьошагъ. Спорт унагъом щаптугъе Тулпэрэ Данэ кг 78-м нахыбэ къэзыщчыхэрэм якуп джэрзыр къищихыгъ.

Хульфыгъэхэм язэнэкьюкутибатырхэм медали 9 къищадахыгъ. Ордэн Заур, кг 81-рэ, Датхъужь Алый, кг 90-рэ, дышэ медальхэр къахыгъэх. Нарт шъаохэм ягуетынгъэки, ялэпэсэнэгъэ зэрэхагъахъорэмкэ зыкыуагъаште.

Пашло Алый, кг 60, финалым дэгъоу щыбэнагъ, ау Ацумыжь Азэмэт шокын ылъэкыгъэп. Алый тыхынныр къахыгъ.

Мерэм Дамир, кг 60, Щыгъущэ Амир ыкИ Куюжь Бисльян, кг 73-рэ, Бат Рэмэзан, кг 81-рэ, ЕнакIэ Теймураз, кг 90-рэ, Даур Къасим, кг 100, джэрзыр къищадахыгъ.

ТиньбжыкIэхэм тагъэгүйэ. КуючIэу, кулауеу ахэлтыр алтырэгүй къищаагъэльагъо. Ахэр арых Олимпиадэ джэгунхэм, дунаим ыкИ Европэм язэнэ-

къокуухэм ахэлэжьэштхэр, — къитиуагъ зэлукIэгъухэм ясудья шъхьаэу, спортымкэ дунэе класс зийэ мастерэу Джон Липаридзе. — Ялэпэсэнэгъэ хагъэхоным фэшл тибэнэкто цэрыгохэм щысэ атырахы. Владимир Невзоровым, Арсен Галстян, Мурдэнэ Бисльян, Хъесанкью Мурат, Тао Хъесанбай, Емыж Арамбай, Хъэпэе зэшыхэу Арамбай ыкИ Хъамид, Псэунэ Мурат, Беданыкъохэу Рэмэзанрэ Байзэтрэ, нэмькхэри Мьеекьюпэ бэнэпIэ еджа-пIэм щашлагъэх. Кобл Якьубэ къизериоштыгъэу, спортым имызакью, щынэгъэм цэрыгохыхуагъэх.

— Хъасанкью Мурат Урысыем и Къэралыгъо Думэ идепутат, Тао Хъесанбай Урысыем дзюдомкэ яхшыгъыгъэ команда итренер шъхьа, — зэдэгүйгүй льегъекуатэ Адыгэ

Пашло Алыйрэ Ацумыжь Азэмэтрэ апэрэ чыпIэм фэбанэх.

Республикэм дзюдомкэ яхшыгъыгъэ командэ итренер шъхьа, Бастэ Сэлым. — Тызэгъусэу непи Ioф зэдэтэшэ, лэпIэгъуу къитфэхъу.

Klyae Хъазрэт, Емыж Арамбай зэнэкьюкум еллыхээз гүшьгэй тафхэгъу. Зэгъэшэнхэр ашыхээз анахьэу анаэ зытырадзагъэр дзюдом нахь зиушьомбгъуным фэшл тиеджапIэхэм шэн-хабзэу ялэхэм ныбжыкIэхэр зэраацагъэгэзштхэр ары.

Адыгэ Республиком физкультурэмкэ ыкИ спортымкэ и Комитет итхаматэу Дэгүжье Мурат бэнэгъухэм алтырэгүй, тренерхэм alyklarг, улчэу ялэхэм защицагъэгэзагъ.

Къэбэртэе-Бэлкъяарым къикынэ Бэрзэдж Светланэ Урысыем дзюдомкэ исудья. Зэнэкьюкум льыпльэрэ куп шъхьаэм хэтыгъ.

— Мьеекьюпэ бэнэпIэ еджа-пIэр дунаим щашэ. Адыгэ Республиком испорт псэуальхээм ялчагъэ хэхьо, гум риҳэу зэтэгъэпсхыагъэх. Хэгъэгум изэнэкьюку инхэр щызэхашэнхэм Адыгэир фэхбазыр. Мьеекьюпэ щыкIогъэ зэлукIэгъум урысхэр, ермэлхэр, къэндзалхэр, адыгэхэр, нэмькI льзэпкъхэр щызэу-къагъэх. ЯзэфыщтыкIэхэр спортым зэрэшыптихэрэм тэгъэгүйшо. Мьеекьюапэ джыри сыкъакюо сшоигъуу сыкъызэпльэкыжызэ Налшык сэгъэзжэхы, — elo Светланэ.

Краснодар краим, Ростов ыкИ Волгоград хэкухэм, Адыгэим ябэнаклохэм ялэпэсэнэгъэ зыкызэрийтээрэ зэнэкьюкум къышылтэгъуагъ.

НэкIубгъор зыгъэхъзырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкИ къыдэзыгъэкIыр:

Адыгэ Республиком лъэпкэ IoфхэмкIэ, ИкIыб къэралхэм ацыпсэурэ тильэпкэгъухэм адярияэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкИ къэбар жуугъэм иамалхэмкIэ и Комитет

Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:
385000,
къ. Мьеекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаIихырэ А4-кIэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлхээ, шрифтыр 12-м нахь цыкIунэу щытэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожых.

E-mail: adygoe@ mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием хэутийн IoфхэмкIэ, телерадиокъетынхэмкIэ ыкИ зэлъы-ИсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпIэ гъэоры-шапI, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщауихъятыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мьеекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIемкIи
пчагъэр
4300
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 272

Хэутийн
узыкIэтхэнэу
щыт
уахътэр

Сыхъатыр
18.00

ЗыкIэтхэнэхэу
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаэм
ипшъэрилхэр
зыгъэцакIэрэр
МэцлIэкъо
С. А.

ПшъэдэкIыжь
зыхъыр
секретарыр

ЖакIэмкIо
А. З.